KÔŇ NIE JE HRAČKA

Šport deťom neberme, učme ich však rešpektu a zodpovednosti

Šport je pre deti nesmierne dôležitý. Prináša pohyb, radosť, disciplínu, sebavedomie aj množstvo zážitkov. Nemali by sme preto deťom šport zakazovať len z obavy, že so sebou prináša určité riziko. Naopak – mali by sme ich naučiť riziká vnímať, rešpektovať a predchádzať im.

Pri jazdeckom športe to platí dvojnásobne. Kôň je veľké a silné zviera, ktoré môže vážiť stovky kilogramov. Pri páde, kopnutí či privalení preto môže dôjsť k veľmi vážnym zraneniam.

„Nárast konských úrazov v poslednom období naozaj vnímame. Stretávame sa s pádmi z koňa, kopnutiami, ale aj s prípadmi, keď človeka kôň privalí. Niekedy ide, žiaľ, aj o život ohrozujúce úrazy,“ upozorňuje odborník z Kliniky detskej chirurgie MUDr. Igor Béder, PhD.

PREVENCIA NEZNAMENÁ ZÁKAZ

Cieľom nie je deti od koní odradiť. Jazdenie môže byť krásnym športom a zároveň deti učí disciplíne, trpezlivosti, empatii a zodpovednosti. Základom je však prevencia: používanie dostupných ochranných pomôcok, dodržiavanie bezpečnostných pravidiel a rešpektovanie správania zvieraťa by mali byť samozrejmosťou. Pri práci s koňom treba vždy myslieť na to, že nejde o neživý predmet, ktorý môžeme úplne ovládať. Je to živý tvor, ktorý môže reagovať na strach, stres, bolesť, únavu či nepriaznivé podmienky.

Svoje zohráva aj počasie. Extrémne horúčavy sú náročné nielen pre človeka, ale aj pre zviera. Kôň môže byť unavený, podráždený alebo jednoducho nemusí byť vo svojej zvyčajnej pohode. Aj preto treba vedieť vyhodnotiť situáciu a občas si povedať, že dnes nie sú vhodné podmienky na jazdenie. Bezpečnosť sa totiž začína ešte skôr, než si dieťa sadne do sedla.

VÁŽNY ÚRAZ, KTORÝ, NAŠŤASTIE, DOPADOL DOBRE

Jedným z prípadov, ktoré ukazujú, aké vážne môžu byť úrazy pri koňoch, bolo aj zranenie mladého dievčaťa, ktoré kôň kopol do tváre.

„Bol to vážny úraz a dievčatko bolo skutočne ohrozené na živote. Našťastie, zásah smeroval do spodnej časti tváre, takže zranenie postihlo najmä sánku, zuby a mäkké tkanivá tváre,“ približuje lekár. Dievča čakalo ošetrenie poranení vrátane stomatochirurgického zákroku. Z pohľadu fyzických následkov však, našťastie, všetko smeruje k dobrému výsledku.

Pri takýchto udalostiach však netreba zabúdať ani na psychiku. Strach zo zvieraťa alebo návrat k jazdeniu môže byť po vážnom úraze náročný a psychická trauma môže pretrvávať oveľa

dlhšie než samotné fyzické zranenie. V tomto prípade malo dievča veľké šťastie. Keby ju kôň zasiahol vyššie, následky mohli byť tragické.

ČÍM MENŠIE DIEŤA, TÝM VÄČŠIA ZODPOVEDNOSŤ DOSPELÉHO

Otázka, od akého veku môže dieťa bezpečne jazdiť na koni, nemá jednu jednoduchú odpoveď. Nejde iba o vek, ale najmä o vyspelosť dieťaťa, jeho schopnosť rozumieť správaniu zvieraťa a rešpektovať pravidlá. Malé dieťa ešte nemusí vedieť správne odhadnúť, čo si môže ku koňovi dovoliť. A práve vtedy je nenahraditeľná úloha rodiča alebo iného zodpovedného dospelého.

Podobné situácie vidíme aj pri psoch. Dieťa môže urobiť niečo, čo považuje za hru – chce zvieraťu vziať jedlo, potiahne ho za ucho alebo ho vyruší pri odpočinku. Pes však môže takúto situáciu vnímať ako ohrozenie a brániť sa. Pri zvieratách preto nestačí povedať dieťaťu, aby bolo opatrné. Musí vedieť, prečo má byť opatrné.

JAZDENIE NIE JE LEN O JAZDENÍ

Na jazdeckom športe je krásne

aj to, že dieťa sa neučí len sedieť v sedle. Kôň potrebuje pravidelnú starostlivosť, treba ho nakŕmiť, vyčesať, postarať sa o jeho potreby a tráviť s ním čas. Dieťa tak postupne pochopí, že vzťah so zvieraťom nie je založený iba na tom, čo si od neho berieme, ale aj na tom, čo mu sami dávame.

„Samotné jazdenie je už len taká čerešnička na torte. Dôležité je, že dieťa má živého tvora, za ktorého do určitej miery preberá zodpovednosť. Musí sa oňho starať, pravidelne za ním chodiť a venovať mu čas,“ dodáva lekár. A práve v tom môže byť jazdecký šport pre deti nesmierne hodnotný. Učí ich zodpovednosti, rešpektu, trpezlivosti a tomu, že starostlivosť o živého tvora nie je povinnosťou iba vtedy, keď sa nám chce.

KÔŇ NIE JE HRAČKA

Pri všetkých športoch platí, že riziko nemožno úplne odstrániť. Môžeme ho však výrazne znížiť. Pri jazdení to znamená používať ochranné pomôcky, dodržiavať bezpečnostné pravidlá, rešpektovať počasie a zdravotný či psychický stav zvieraťa. A predovšetkým – nikdy nezabúdať, že oproti nám stojí živý tvor, ktorý má vlastné reakcie a správanie.

„Treba hľadať určitú harmóniu medzi jazdcom a zvieraťom. Netreba zviera provokovať a treba počítať s tým, že aj ono môže mať svoj deň, keď nie je v pohode.“

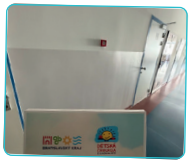
Šport deťom neberme. Učme ich však, že odvaha neznamená riskovať. Skutočná odvaha je vedieť odhadnúť riziko, rešpektovať zviera, používať ochranné pomôcky a schopnosť povedať: dnes to radšej nepôjde. Pretože cieľom nie je deťom brať ich sny a záľuby. Cieľom je, aby sa z nich mohli tešiť bezpečne – a aby sa po každom tréningu či jazde vrátili domov zdravé.

Autor: MUDr. Igor Béder, PhD.

Ďakujeme Bratislavskému samosprávnemu kraju za podporu, vďaka ktorej sme mohli tieto projekty zrealizovať a opäť o niečo zlepšiť prostredie detskej chirurgie.

BRATISLAVSKÝ KRAJ

Ochranné prvky do ambulantnej časti pre detského pacienta

Pomoc pre detského pacienta v ambulanciách detskej chirurgie